

Piata nedeľa veľkonočná A

„Pane ukáž nám cestu“

10. máj 2020

Jn 14, 1 – 12

Milé sestry a bratia v Kristovi

Život sa nám – aspoň nateraz - po dvoch mesiacoch vracia do „normálnych“ koľají. Postupne sa obnovujú jednotlivé sféry života. Aj keď niečo z pocitu ohrozenosti našich životov v nás asi zostane (veď ohrozené boli aj mnohé spoločenské formy života – spôsob práce, dopravy, obchodu, zábavy – všetko až po šport). Mohli sme si tiež nanovo uvedomiť význam niektorých inokedy prehliadaných hodnôt v našom živote – rodina, spoločnosť, príroda. Ohrozenie korunou predstavovalo – obrazne povedané – akoby strhnutie obrusu z prestretého „stola“ nášho života, pričom mnohé z toho, čo na tomto „stole“ stálo sa zrazu spochybnilo, spadlo z neho.

Nemá byť úlohou cirkvi, kresťanstva využívať ohrozenia na prvoplánové zdôraznenie kajania sa (aj keď sa to v minulosti- v prípade cholery, či moru - robilo). Pokiaľ ale pokánie chápeme ako otvorenie sa novému zmyšľaniu – tak ono je tiež na mieste. Výzva k pokániu nemá ale rýchlo odstrániť otázky nášho života a nahradiť ich vopred pripravenými odpoveďami. To nebolo Ježišovým úmyslom. Dnes – mesiac po Veľkej noci – sme čítali text, pripomínajúci obnovu života, nový život v Bohu. Ten text vlastne súvisí aj s našimi otázkami, ktoré nám priniesla súčasnosť, terajšia situácia.

Jedná sa o časť tzv. Ježišovej rozlúčkovej reči – Ježiš v nej hovorí o svojej vlastnej smrti, o zmŕtvychvstaní, učeníkov vedie k tomu, aby premýšľali nad životom. Čo hovorí, dáva do súvisu so skúsenosťou ich života. Nie je to teoretická prednáška, skôr rozhovor, do ktorého vstupujú zvedavé otázky učeníkov, vyjadrujúce aj námietky nášho rozumu. „Pane nevieme kam ideš, akože môžeme poznať cestu?“ „Ukáž nám Otca a to nám postačí“. Tieto otázky vyjadrujú túžbu každého z nás – snahu nájsť pevný bod, z ktorého by sme mohli poznať celú skutočnosť, ovládnuť ju svojim rozumom. No práve naša obava ohľadne smrti, neistoty nás presvedčajú, že sa to nedá. Smrť pre nás znamená veľké Neznámo - priestor, ktorý sa nekonečne otvára a ktorý nemôžeme vopred preskúmať svojou skúsenosťou, a už vôbec nie svojim rozumom.

Ježiš nechce, aby strach ochromil naše životy. Jeho reč má upokojujúci charakter, ale na druhej strane nie je to nejaké lacné chlácholenie. Ježiš spomína to, čo naše životy presahuje – domov, ktorým je pre nás Boh – Otec, spomína Nekonečno, ktoré nemusí mať charakter ohrozenia, ale naopak charakter domova – príbytku, Tváre, ktorá je pre nás otvorená pohľadom nekonečného mieru, pokoja. To presahujúce nie je podľa Ježiša nejaká anonymná moc, ale milujúca náruč Boha.

Niektorí z učeníkov (evanjelium spomína Tomáša a Filipa) nástoja na takom vysvetlení, ktoré by im pomohlo poznať – aj my si niekedy myslíme, že môžeme všetko ovládnuť svojim poznaním. Ježiš ale hovorí o domove božieho kráľovstva, ktorý sa nedá vymedziť definíciami, vykolíkovať hranicami. Pocitu ohrozenosti nášho života nepomôžeme nejakým zaručeným poznaním. (Pripomína to našu dobu, v ktorej sa často šíria rôzne konšpiračné správy, poznatky. Tie chcú byť odpoveďou na

ohrozenosť človeka, využívajú náš strach pred neznámom. Chcú nám pomôcť reagovať na neznámo nejakým zaručeným tajným poznatkom, ktorý nám všetko vysvetlí, prinesie objektivizovateľnú pravdu.)

Ježiš neponúka nejakú takúto „konšpiratívnu“ pravdu. Namiesto toho ukazuje seba ako cestu k Otcovi, ako bránu do prístrešku pri Bohu. Ukazuje seba ako istotu v neistote. Takto nás nevedie k zázračnému poznaniu, ale otvára pred nami horizont cesty, deja ktorým môžeme vedení jeho príkladom kráčať.

Liturgia niekedy ponúka aj protiklady, dnešné čítania tak tiež urobili. Popri otvorenosti cesty, ktorú spomína dnešné Jánovo evanjelium, ceste ktorá sa dá „uchopiť“ len zvnútra ponúka dnešné čítanie z Petrovho listu ponúka ešte pojem opačne pôsobiaci: skalu, kameň. Peter (on sám dostal od Ježiša prírmenie skala) hovorí o Kristovi ako o skale, kameni na ktorom je postavené nové duchovné spoločenstvo viery. Kameň predstavuje niečo pevné, na druhej strane kameň je neživý, zvyčajne na niečo odkazuje – svedčí o niečom. Tak je to s náhrobným kameňom, s kameňmi chrámu (aj s nami – živými kameňmi) tak je to - ako sme prednedávnom spomínali- aj s kameňom pyramíd, ktoré ponad seba odkazujú na smrť. Ježiš Kristus sa pre nás kresťanov stal takýmto uholným, základným kameňom - kameňom, ktorý drží stavbu viery pohromade a ukazuje ponad seba ďalej na moc božieho kráľovstva.

Ak po tieto dni premýšľame nad „návratom“ – tak prežitie nemusí byť len skúsenosťou, ktorá nás pokorila, ale paradoxne nás táto skúsenosť mohla aj obohatiť. Ona nám ukázala niečo z tej cesty, o ktorej hovorí Ježiš. Cesty, ktorá vedie k božiemu horizontu, bez toho aby nás nejako pokorovala.

My sa na túto cestu zatiaľ pozeráme z našej strany a preto hľadáme pevné body, o ktoré by sme sa mohli svojim poznáním oprieť. Ježiš ale hovorí o pohľade spoza horizontu, pohľade zo strany Boha, o ktorom nám aj On svedčí. Poďakujme sa mu dnes za to, že môžeme kráčať s Ním.

Viliam Arbet